شیوه نامه دفاع از رساله دکتری

مقدمه:

دانشجو پس از تدوین رساله و مشروط بر تایید استاد/استادان راهنما از حداقل کفایت دستاوردهای علمی (چاپ یک مقاله علمی و پژوهشی معتبر و مستخرج از رساله و یا ثبت پتنت خارجی) مجاز است در حضور هیات داوران از رساله خود دفاع کند.

فصل اول: مجوز دفاع

ماده ۱: برای صدور مجوز دفاع به استناد ماده‌ی ۳۴ آئین نامه‌ی دوره‌ی دکتری مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ اقدامات زیر برای اعلام کفایت دستاوردهای علمی انجام می‌گیرد و معاونت پژوهشی دانشکده برای اخذ مجوز برگزاری جلسه دفاع مستندات و دستاوردهای علمی را به مدیرکل پژوهش و نوآوری دانشگاه منعکس می‌کند:

۱-۱- تأیید استاد راهنما

۱-۲- تأیید مدیرگروه مبنی بر بلامانع بودن برگزاری جلسه دفاع از نظر قوانین و مقررات آموزشی و پژوهشی دانشگاه

۱-۳- اخذ پذیرش یا چاپ حداقل یک مقاله دارای نمایه معتبر بین‌المللی با رتبه ۱ تا ۵۰ درصد در فهرست JCR[۱] برای دانشجویان دکتری (در شیوه آموزشی-پژوهشی) ورودی نیمسال اول ۹۸-۹۷ به بعد

تبصره ۱: دانشجویان با ارائه گواهی پذیرش یا چاپ مقالات با نمایه معتبر علمی بین المللی با رتبه ۵۱ تا ۱۰۰ درصد در فهرست JCR می‌توانند مجوز دفاع اخذ می‌نمایند لیکن شرط تسویه حساب معاونت پژوهشی پذیرش حداقل یک مقاله دیگر در مجلات علمی پژوهشی با نمایه معتبر علمی بین المللی در فهرست ۱ تا ۱۰۰ درصد JCR با تایید استاد راهنما خواهد بود.

تبصره ۲: در حوزه علوم انسانی و هنر ارائه پذیرش و یا چاپ حداقل یک مقاله در فهرست مجله‌های علمی- پژوهشی معتبر و همتراز با ۵۰ درصد فهرست JCR، در چارچوب مصوبات هیات ممیزه دانشگاه که توسط دانشکده پیشنهاد گردیده و به تایید کمیته معرفی شده در تبصره ۳ همین بند می‌رسد و یا فهرست مجلات ابلاغ شده از طرف معاونت پژوهشی دانشگاه،

---

۱ رتبه JCR عبارتست از رتبه‌ی مجله علمی پژوهشی به درصد، در فهرست سالانه Journal Citation Report (JCR) متعلق به پایگاه اطلاعات علمی Web of Science با معیار ضریب تاثیر (Impact Factor) (مجلات علمی پژوهشی با درصد JCR کمتر دارای کمیت بالاتری از نظر ضریب تاثیر می‌باشند).

شرط صدور مجوز دفاع خواهد بود لیکن شرط تسویه حساب معاونت پژوهشی ارائه یک مقاله دیگر با ویژگی‌های ذکر شده فوق است.

تبصره ۳: در موارد خاص، هرگونه پیشنهاد از سوی دانشکده‌ها در مورد فهرست مجله‌های علمی-پژوهشی معتبر و همتراز با ۵۰ درصد فهرست JCR، در چارچوب مصوبات هیأت ممیزه دانشگاه، برای چاپ مقالات برگرفته از رساله (جهت اخذ مجوز دفاع)، پس از تایید کمیته‌ای متشکل از مدیر پژوهشی دانشگاه، معاون پژوهشی دانشکده و ۳ نماینده از شورای پژوهشی دانشگاه، با تصویب در شورای پژوهشی دانشگاه لازم الاجرا است.

۴-۱- تأیید جلسه پیش دفاع با شرکت تیم هدایت کننده رساله، مدیرگروه و داوران داخلی

تبصره ۱: جلسه پیش دفاع به صورت محرمانه و با ارائه پیش‌نویس رساله برگزار می‌شود.

تبصره ۲: در صورت تأیید جلسه پیش دفاع، دانشجو با رعایت سقف مدت مجاز دوره تحصیلی و سایر مقررات آموزشی و پژوهشی دانشگاه باید از رساله‌ی خود دفاع کند.

تبصره ۳: در صورتیکه در جلسه پیش‌دفاع رساله تأیید نگردد، جلسه پیش‌دفاع برای صدور مجوز دفاع فقط یکبار تکرار می‌شود. در صورت عدم تایید در بار دوم، ادامه کار دانشجو تابع سایر مقررات دانشگاه می‌باشد.

فصل دوم: ترکیب و ویژگی های هیأت داوران

ماده ۲: هیات داوران از اعضای زیر تشکیل می شود:

۲-۱- استاد یا استادان راهنما،

۲-۲- استاد یا استادان مشاور،

۲-۳- دونفر داور داخلی از اعضای هیأت علمی گروه به انتخاب شورای گروه،

۲-۴- دونفر داور خارج از دانشگاه، از اعضای هیأت علمی خارج از دانشکده به انتخاب شورای گروه،

۲-۵- مدیر گروه،

تبصره ۱: داوران داخل و خارج از دانشگاه، عضو هیات علمی با مرتبه علمی حداقل استادیاری با سه سال سابقه تدریس و تحقیق در دوره کارشناسی ارشد در رشته مربوط می باشند.

تبصره ۲: حداقل یک نفر از داوران خارج از دانشکده باید در مرتبه دانشیاری یا بالاتر باشد.

تبصره ۳: مدیر گروه نماینده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و ناظر اجرای مقررات مصوب (طبق شرح وظایف تعیین شده برای نماینده تحصیلات تکمیلی) می باشد. در صورتی که مدیر گروه استاد راهنما یا مشاور باشد و یا حضور نداشته باشد، یک داور داخلی عضو هیأت علمی گروه یا دانشکده، از طرف معاون پژوهشی دانشکده، به عنوان نماینده شورای تحصیلات تکمیلی تعیین می شود. حوزه‌ی تخصصی این عضو باید با موضوع رساله مرتبط باشد.

فصل سوم: رسمیت جلسه

ماده ۳: جلسه دفاع با حضور افراد زیر رسمیت می‌یابد:

۳-۱- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی

۳-۲- استاد یا استادان راهنما

۳-۳- حداقل یک نفر از مشاوران

۳-۴- سه نفر از چهار نفر داور تعیین شده

تبصره ۱: در صورتی که یکی از استادان راهنما با دلیل موجه نتواند در جلسه دفاع شرکت کند، باید موضوع را به صورت کتبی به اطلاع معاونت پژوهشی دانشکده برساند. معاونت پژوهشی می تواند جلسه دفاع را با حضور یکی از استادان راهنما برگزار کند.

تبصره ۲: در صورتی‌که به تشخیص شورای گروه و تأیید معاونت پژوهشی امکان حضور استاد مشاور در جلسه دفاع وجود نداشته باشد، (در مواردی نظیر استفاده از استاد بین المللی، استفاده‌ی استاد از فرصت مطالعاتی یا مأموریت خارج از کشور) معاونت پژوهشی می‌تواند جلسه دفاع را بدون حضور استاد مشاور برگزار کند.

فصل چهارم: اداره جلسه

ماده ۴: اداره جلسه برعهده نماینده شورای تحصیلات تکمیلی است.

فصل پنجم: نمره رساله

ماده ۵: نمره رساله به صورت زیر تعیین می‌گردد:

۵-۱- میانگین نمره استادان راهنما،

۵-۲- میانگین نمره استادان مشاور،

تبصره ۱: استادان راهنما و مشاور در جلسه ارزیابی نهایی رساله، به صورت مستقل رأی خود را اعلام می‌کنند. نماینده تحصیلات تکمیلی در جمع بندی نهایی، نمره‌های استادان راهنما و مشاور را به صورت جداگانه جمع می‌کند و میانگین آن‌ها را به صورت یک رأی برای استادان راهنما و یک رای برای استادان مشاور در نظر گرفته می شود.

۵-۳- داوران شامل دو نفر داور خارجی و دو نفر داور داخلی، هر کدام یک رای

فصل ششم: نحوه ارزیابی رساله

ماده ۶: وظیفه هیأت داوران، ارزیابی دقیق و احراز کفایت دستاوردهای علمی و صحت رساله با توجه به نشانگرهای زیر می‌باشد (کاربرگ شماره ۱: ارزیابی دفاع از رساله دکتری)

۶-۱- محتوای پژوهش، تدوین و کیفیت دفاع از رساله

۶-۲- کیفیت استمرار پژوهش

۶-۳- نمره تشویقی

ماده ۷: ارزشیابی کیفیت استمرار پژوهش رساله دکتری

۱-۷- براساس نمره میانگین "کاربرگ شماره ۲: ارزیابی کیفیت استمرار پژوهش رساله دکتری" که از طریق نماینده تحصیلات تکمیلی در اختیار قرار می‌گیرد، امتیاز بند ۲ "کاربرگ شماره ۱: ارزیابی دفاع از رساله دکتری" توسط هیات داوران تکمیل می‌گردد.

۲-۷- نمره میانگین "کاربرگ شماره ۲: ارزیابی کیفیت استمرار پژوهش رساله دکتری" بر اساس ارزیابی اعضای گروه آموزشی از سمینارهای شش ماهه "کاربرگ شماره ۳: صورتجلسه سمینار شش ماهه"در طول دوره اجرای رساله دانشجو تکمیل می شود.

ماده ۸: نمره تشویقی

۱-۸- اعضای هیات داوران بر اساس "کاربرگ شماره ۴: ارزیابی مستندات پژوهشی و نمرات تشویقی رساله دکتری" آیتم شماره ۴ "کاربرگ شماره ۱: ارزیابی دفاع از رساله دکتری"را تکمیل می نمایند.

تبصره ۱: در برابر هر مقاله علمی-پژوهشی اضافی برگرفته از رساله با نمایه معتبر بین‌المللی اشاره شده در بند۱ حداکثرتا ۰/۵ نمره به نمره کل رساله اضافه می‌شود. منظور مقاله مازاد بر مقاله مجوز دفاع است که هر یک حداکثر ۰/۵ نمره و در مجموع حداکثر ۱ نمره تشویقی اضافه می‌شود.

تبصره ۲: برای ثبت اختراع که به تایید مراجع مورد تایید معاونت پژوهشی وزارت عتف رسیده باشد حداکثر تا ۰/۵ نمره به جمع نمره‌ها اضافه می‌شود.

تبصره ۳: کاربردی بودن رساله با ارائه گواهی از دفتر پژوهش‌های کاربردی دانشگاه، حداکثر تا ۰/۵ نمره به جمع نمره‌ها اضافه می‌شود. (منظور از کاربردی بودن، تحقیقی است که منجر به گره‌گشایی از مشکلات و معضلات کشور در سطح منطقه‌ای و ملّی یا بین‌المللی شود).

تبصره ۴: برای آثار بدیع هنری در سطح ملّی یا بین‌المللی، حداکثر تا ۰/۵ نمره به جمع نمره‌ها اضافه می‌شود.

تبصره ۵: برای کسب رتبه اول تا سوم در جشنواره های معتبر (جشنواره بین المللی خوارزمی – جوان خوارزمی – علوم پزشکی رازی – بین المللی فارابی ، TWAS ، ISESCO ، Award ، Arashmidos ، IRPC) حداکثر تا ۱ نمره اضافه می‌شود.

تبصره ۶: برای ساخت نمونه آزمایشگاهی قابل ارائه در جلسه دفاع با تائید هیأت داوران تا ۰/۵ نمره به جمع نمره‌ها اضافه می‌شود.

تبصره ۷: چنانچه پروپوزال در مهلت مجاز (حداکثر تا پایان ترم سوم تحصیلی) به تصویب برسد ۰/۲۵ نمره به جمع نمره‌ها اضافه می‌شود.

تبصره ۸: چنانچه دفاع در مهلت مجاز تحصیلی (حداکثر تا انتهای ترم هشتم تحصیلی) انجام شود ۰/۵ نمره به جمع نمره‌ها اضافه می‌شود.

تبصره ۹: چنانچه دفاع در مهلت تمدید اول (حداکثر تا انتهای ترم نهم تحصیلی) انجام شود ۰/۲۵ نمره به جمع نمره‌ها اضافه می‌شود.

تبصره ۱۰: حداکثر نمره اضافی به نمره رساله، دو نمره می باشد. رعایت آیین‌نامه‌های موجود دانشگاه در مورد نمره رساله ضروری است.

ماده ۹: سقف امتیاز رساله حداکثر بیست است که در کاربرگ صورتجلسه دفاع ثبت می‌گردد.

ماده ۱۰: ارزیابی رساله بر اساس محتوای پژوهش، تدوین و کیفیت دفاع از رساله و کیفیت استمرار پژوهش و نمره تشویقی انجام می شود و نتیجه آن به یکی از دو صورت زیر اعلام می شود:

۱۳-۱- قابل قبول نمره ۱۶ به بالا

- قبول با درجه عالی (نمره ۲۰-۱۹)
- قبول با درجه‌ی خیلی خوب (نمره ۱۸/۹۹-۱۸)
- قبول با درجه‌ی خوب (نمره ۱۷/۹۹-۱۶)

۱۳-۲- غیرقابل قبول (نمره کمتر از ۱۶)

تبصره ۱: ملاک تصمیم‌گیری درخصوص رد یا قبول رساله دکتری رأی حداقل چهار نفر از اعضای هیأت داوران می‌باشد.

فصل ششم: سوگند نامه

ماده ۱۱: پس از اعلام نتیجه جلسه دفاع، دانشجو در حضور هیأت داوران سوگندنامه دکتری را قرائت نموده و فارغ التحصیل محسوب می‌شود.

ماده ۱۲: این شیوه‌نامه در یک مقدمه، ۱۲ ماده و ۲۳ تبصره در تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۷ به تصویب هیات‌رئیسه دانشگاه رسید و برای ورودی‌های نیمسال اول ۱۴۰۰-۱۴۰۱ لازم الاجراست.

کاربرگ شماره ۱: ارزیابی دفاع از رساله دکتری

نام و نام‌خانوادگی دانشجو:
شماره دانشجویی:
رشته تحصیلی:
عنوان رساله:

عنوان	حداکثر نمره	نمره دانشجو
۱- محتوای پژوهش، تدوین و کیفیت دفاع از رساله	۱۸	
۲- کیفیت استمرار پژوهش* از کاربرگ کیفیت استمرار پژوهش	۲	
۳- نمره رساله	**۲۰**	
۴- نمره تشویقی* از کاربرگ ارزیابی مستندات پژوهشی و نمرات تشویقی	۲	
۵- نمره نهایی رساله	**۲۰**	

* امتیاز مربوطه پیشنهادی است و نمره نهایی با نظر هیات داوران تعیین می شود.

نام و نام خانوادگی:

سمت: **امضاء و تاریخ:**

کاربرگ شماره ۲: ارزیابی کیفیت استمرار پژوهش رساله دکتری

نماینده محترم تحصیلات تکمیلی

با سلام و احترام، بدینو سیله گزارش کیفیت ا ستمرار پژوهش مربوط به خانم / آقای ..... به شماره دانشجویی ..... براساس جدول ذیل اعلام می‌گردد.

ردیف	ارزیابی سمینارهای شش ماهه	امتیاز (حداکثر ۲ نمره)
۱	اول	
۲	دوم	
۳	سوم	
*	. . .	
	نمره میانگین کیفیت استمرار پژوهش	

نمره میانگین، برای درج در ستون امتیاز کسب شده در بند ۲ کاربرگ ارزیابی دفاع از رساله دکتری به هیات داوران، گزارش شود.

*دانشجو تا زمان دفاع، بعد از تصویب پروپزال، هر شش‌ماه، گزارش شش‌ماهه ارائه می نماید.

امضاء رئیس اداره پژوهش دانشکده	

کاربرگ شماره ۳: صورتجلسه سمینار شش ماهه

نام دانشجو: شماره دانشجویی:

رشته و گرایش: تاریخ:

عنوان رساله:

عنوان	حداکثر امتیاز	امتیاز
تسلط بر موضوع تحقیق	۰/۵	
چگونگی پیشرفت در مسیر تحقیق	۰/۵	
کیفیت نگارش	۰/۵	
نحوه ارائه شفاهی	۰/۵	
نمره نهایی	**۲**	

پیشنهادهای اصلاحی

پیشنهاد درباره دوره کوتاه مدت خارج از کشور

اعضای هیأت داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	محل خدمت	امضاء
۱- استاد راهنمای اصلی				
۲- استاد راهنمای دوم				
۳- استاد مشاور اول				
۴- استاد مشاور دوم				
۵- استاد ناظر داخلی اول				
۶- استاد ناظر داخلی دوم				
۷- مدیر گروه				

نظرات هیات داوران در رابطه با ادامه روند تحقیق

- ☐ دانشجو می‌تواند به تحقیق رساله خود ادامه دهد.
- ☐ لازم است این سمینار سه ماه بعد تکرار شود.
- ☐ دانشجو برای ادامه تحقیق رساله صلاحیت لازم را ندارد.

کاربرگ شماره ۴: ارزیابی مستندات پژوهشی و نمرات تشویقی رساله دکتری

نماینده محترم تحصیلات تکمیلی

با سلام و احترام، به پیو ست م ستندات فعالیت پژوه شی خانم / آقای ..... به شماره داد شجویی ..... ارسال می‌شود. خواهشمند است در جلسه هیات داوران بررسی و امتیاز کسب شده را در جدول زیر منظور نمایید. مستدعی است نمره تشویقی (حداکثر دو نمره) را در بند ۴ فرم ارزیابی دفاع از رساله دکتری منظور نمایید.

امضای رئیس اداره امور پژوهشی دانشکده

ردیف	عنوان فعالیت پژوهشی	حداکثر امتیاز به ازای هر مورد	تعداد	امتیاز کسب شده	ملاحظات
۱	پذیرش یا چاپ مقاله در مجله علمی و پژوهشی (مستخرج از رساله)	۰/۵			منظور مقاله ی مازاد بر مقاله ی مجوز دفاع است که هر یک حداکثر ۰/۵ نمره و در مجموع حداکثر ۱ نمره تشویقی دارد.
۲	ثبت اختراعی که به تایید سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران رسیده باشد	۰/۵			
۳	کاربردی بودن رساله با ارائه گواهی از دفتر پژوهش های کاربردی دانشگاه	۰/۵	–		
۴	خلق آثار بدیع هنری	۰/۵			
۵	کسب رتبه اول تا سوم در جشنواره‌های معتبر *	۱			
۶	ساخت نمونه آزمایشگاهی قابل ارایه در جلسه دفاع	/۵	–		با تائید هیأت داوران
۷	تصویب پروپوزال در مهلت مجاز	۰/۲۵	–		حداکثر پایان ترم سوم تحصیلی
۸	دفاع در مهلت مجاز تحصیلی	۰/۵	–		دفاع در مهلت مجاز تحصیلی (حداکثر تا انتهای ترم هشتم تحصیلی)
۹	دفاع در مهلت تمدید اول	۰/۲۵	–		دفاع در مهلت تمدید اول (حداکثر تا انتهای ترم نهم تحصیلی)
	جمع امتیازات کسب شده (نمره تشویقی) (حداکثر دو نمره)				در بند ۴ کاربرگ ارزیابی دفاع از رساله دکتری منظور نمایید

*جشنواره‌ها و سایر مجامع علمی معتبر: جشنواره بین‌المللی خوارزمی– جوان خوارزمی– علوم پزشکی رازی– بین المللی فارابی، TWAS، ISESCO، Arashmidos Award، IRPC .

امضاء استاد یا اساتید راهنما		
امضاء استاد یا اساتید مشاور		
امضاء اساتید داور داخلی		
امضاء اساتید داور خارجی		
امضاء نماینده تحصیلات تکمیلی		